

O'ZBEKISTONDA DASTURCHILIKKA BO'LGAN QIZIQISHNING ORTIB BORISHI

Abdiraxmanov Ravshan Mallayevich

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM

“Raqamli texnologiyalar” fakulteti dekani

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekistonda dasturchilik sohasiga bo'lgan qiziqishning izchil ortib borayotgani, bu jarayonga ta'sir qilayotgan omillar hamda davlat siyosatining bu boradagi roli tahlil etilgan. “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi, IT-Park, “One Million Uzbek Coders” kabi tashabbuslarning yoshlarni IT sohasiga keng jalb qilayotgani ko'rsatib berilgan. Shuningdek, ta'lim muassasalarida dasturlashga oid yo'nalishlar ochilishi, frilans va masofaviy ish imkoniyatlarining kengayishi orqali dasturchilik ommaviy sohaga aylangani yoritilgan. Maqolada dasturchilikning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri, raqamli xizmatlar sonining ortishi, ayollarni texnologiyaga jalb qilish kabi ijobiy tomonlari bilan bir qatorda, mavjud muammolar va istiqbolli yo'nalishlar ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar. Dasturchilik, raqamli iqtisodiyot, IT-Park, Raqamli O'zbekiston – 2030, One Million Uzbek Coders, texnoparklar, frilans, axborot texnologiyalari, sun'iy intellekt, Python, Java, IT ta'lim, raqamli xizmatlar, inklyuziya, startaplar.

Аннотация. В статье анализируется устойчивый рост интереса к индустрии программирования в Узбекистане, факторы, влияющие на этот процесс, и роль государственной политики в этом направлении. Показано, что такие инициативы, как стратегия «Цифровой Узбекистан – 2030», IT-Park, «Миллион узбекских программистов» широко привлекают молодежь в сферу информационных технологий. В нем также подчеркивается тот факт, что программирование стало популярной областью благодаря открытию курсов программирования в учебных заведениях и расширению возможностей фриланса и удаленной работы. В статье анализируется социально-экономическое влияние программирования, рост числа цифровых сервисов и положительные стороны привлечения женщин в сферу технологий, а также существующие проблемы и перспективные направления.

Ключевые слова. Программирование, цифровая экономика, IT Park, Цифровой Узбекистан - 2030, Миллион узбекских программистов, технопарки, фриланс, информационные технологии, искусственный интеллект, Python, Java, IT-образование, цифровые услуги, инклюзивность, стартапы.

Annotation. This article analyzes the steady growth of interest in the programming industry in Uzbekistan, the factors influencing this process, and the role of state policy in this regard. It is shown that initiatives such as the “Digital Uzbekistan

– 2030” strategy, IT-Park, and “One Million Uzbek Coders” are widely attracting young people to the IT industry. It also highlights the fact that programming has become a popular field through the opening of programming courses in educational institutions, the expansion of freelance and remote work opportunities. The article analyzes the socio-economic impact of programming, the increase in the number of digital services, and the involvement of women in technology, as well as existing problems and promising areas.

Keywords. Programming, digital economy, IT Park, Digital Uzbekistan - 2030, One Million Uzbek Coders, technoparks, freelance, information technology, artificial intelligence, Python, Java, IT education, digital services, inclusion, startups.

Kirish

XXI asr axborot texnologiyalari va raqamli iqtisodiyot davri sifatida e'tirof etilmoqda. Bunday sharoitda dasturlash – ya'ni zamonaviy texnologik echimlarni yaratish vositasi – strategik ahamiyat kasb etmoqda. Bugungi kunda O'zbekistonda ham dasturchilikka bo'lgan qiziqish izchil ortib bormoqda. Bu holat nafaqat ijtimoiy, balki iqtisodiy va madaniy sohalarida ham sezilmoqda. Ushbu maqolada O'zbekistonda dasturchilik sohasiga bo'lgan ehtiyoj, yoshlarning qiziqishi, davlat siyosati va IT bozorining shakllanishi tahlil qilinadi[4].

1. Dasturchilik — zamonaviy kasblar ichida yetakchi yo'nalish

Raqamli dunyo sharoitida dasturchilik eng ko'p talab qilinadigan kasblardan biriga aylangan. Mobil ilovalar, web-saytlar, sun'iy intellekt, blokcheyn, avtomatlashtirish tizimlari — ularning barchasini yaratishda dasturchilar ishtirok etadi. O'zbekiston yoshlarining bu sohaga intilishi bevosita zamonaviy texnologiyalarning kundalik hayotga kirib kelishi bilan bog'liq[5].

2. O'zbekistonda dasturchilikka qiziqishning ortishiga ta'sir qiluvchi omillar

A) Davlat siyosati va tashabbuslar

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi, “IT-Park” loyihasi, One Million Uzbek Coders tashabbusi va Digital Uzbekistan dasturlari yoshlarni dasturlashga keng jalb qilmoqda.

Masalan, "Bir million dasturchi" loyihasi doirasida o'n minglab yoshlar onlayn darslar orqali dasturlash asoslarini o'rganmoqda.

B) IT-Park va texnoparklar tarmog'i

2019-yilda tashkil etilgan IT-Park bugungi kunda respublikaning barcha hududlarida filiallarini ochmoqda. Bu markazlar yoshlarga bepul kurslar, startaplarni rivojlantirish, investorlar bilan aloqa o'rnatish, rezidentlik va soliq imtiyozlari kabi imkoniyatlar yaratmoqda[1].

C) Ta'lim muassasalarida dasturlashni o'qitish

Bugungi kunda ko'plab oliy ta'lim muassasalari, kollej va texnikumlarda "Kompyuter injiniringi", "Axborot xavfsizligi", "Dasturiy injiniring" kabi yo'nalishlar ochilgan. Bundan tashqari, xususiy IT maktablar, onlayn kurslar va xalqaro hamkorlikdagi markazlar soni ham ortib bormoqda.

D) Erkin ish bozori va frilans imkoniyatlari

Yoshlar orasida masofaviy ishlash, mustaqil loyiha qilish va xorijiy mijozlar bilan ishlash imkoniyati juda jozibador. Upwork, Fiverr, Toptal kabi platformalar orqali minglab o'zbekistonlik dasturchilar xalqaro IT bozoriga chiqmoqda.

3. Yoshlarning dasturlashga bo'lgan qiziqishi: statistik va amaliy ko'rsatkichlar

— 2023-yil yakuniga ko'ra, "One Million Uzbek Coders" platformasida 650 000 dan ortiq foydalanuvchi ro'yxatdan o'tgan.

— IT-Park tomonidan tashkil etilgan "Coders to the World" loyihasi orqali yuzlab yoshlar xorijiy IT kompaniyalarda ishlay boshlagan.

— Talab eng yuqori bo'lgan yo'nalishlar: Python, Java, JavaScript, C++, mobil ilovalar ishlab chiqish, sun'iy intellekt[2].

4. Dasturchilik sohasining ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri

Dasturchilik nafaqat yirik texnologik loyihalarni, balki ijtimoiy rivojlanishni ham jadallashtiradi:

— Ish o'rinlarining yaratilishi – dasturchilar orqali startaplar, texnoparklar, xizmat ko'rsatish platformalari tashkil etilmoqda.

— Raqamli xizmatlar sonining oshishi – davlat xizmatlari (my.gov.uz), elektron to'lov tizimlari, internet do'konlar ko'paymoqda.

— Ayollarni texnologiyaga jalb qilish – "Women in Tech" va "Tech4Girls" kabi tashabbuslar orqali ko'plab ayollar ham dasturchilikka kirib kelmoqda[3].

5. Kelajakdagi istiqbollar va muammolar

Istiqbollar:

- Raqamli eksport hajmini oshirish;
- Dasturchilarni xalqaro sertifikatlash qilish;
- IT-pedagoglar tayyorlash tizimini kuchaytirish;
- Qishloq joylarda IT-inklyuziyani rivojlantirish.

Muammolar:

- Malakali o'qituvchilar yetishmasligi;
- Dasturiy ta'minot tilining ko'pincha ingliz tilida bo'lishi;
- Yuqori sifatli internetga kirishning ayrim hududlarda cheklanganligi.

Xulosa.

O'zbekistonda dasturchilikka bo'lgan qiziqish izchil ortib bormoqda. Bu jarayonni davlat siyosati, zamonaviy infratuzilma, ta'lim tizimi va yoshlarning intilishi qo'llab-quvvatlamogda. Dasturchilik bugungi kunda nafaqat IT sohasi, balki

iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida muhim rol o'ynamoqda. Kelajakda bu yo'nalish O'zbekistonning raqamli taraqqiyoti va xalqaro raqobatbardoshligini belgilab beradigan asosiy kuchlardan biri bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Xidirova, N. B. qizi Nomozova, FA (2024). RAQAMLI MATERIALLAR VA INTERAKTIV PLATFORMALAR YORDAMIDA TABIIY FANLARNI O'QITISH. GOLDEN BRAIN, 2(20), 162-166.
2. Xidirova, N. B. qizi Oromova, SS, & Otajonova, KR (2024). MULTIMEDIALI TEXNOLOGIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIYADA QO'LLANILISHI. GOLDEN BRAIN, 2(20), 157-161.
3. Xidirova, N. B. qizi Muqimova, GZ (2024). EXCELDA DIAGRAMMALAR BILAN ISHLASH. GOLDEN BRAIN, 2(20), 167-171.
4. Sunatov, J. R., Shamatova, G., & Maxmanazarov, O. (2024). Ta'limda kompyuter texnologiyasidan foydalanish (ms powerpoint amaliy dasturiy ta'minot misolida). Talqin va tadqiqotlar,(28).
5. Botirovich, X. S. (2024). KOMPYUTER LINGVISTIKASINING BUGUNGI KUNDA JAHONDAGI AHAMIYATI. GOLDEN BRAIN, 2(16), 26-30.
6. Sunatov, J. R., Rustamov, R., & Dustmurodova, M. (2024). KOMPYUTER LINGVISTIKASIDA FONETIK TAHLIL JARAYONI. Modern Science and Research, 3(5), 191-195.